

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 56/2019
27.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије - Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, против тужених АА из ..., Општине Горњи Милановац, коју заступа Општински јавни правобранилац и „Securitas Services“ д.о.о., Београд, кога у ревизијском поступку заступа Реља Здравковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама друготуженог и трећетуженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3622/17 од 23.01.2017. године, у седници одржаној 27.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3622/17 од 23.01.2017. године, тако што се жалбе тужиоца Републике Србије – Министарства унутрашњих послова и друготужене Општине Горњи Милановац, **ОДБИЈАЈУ** као неосноване и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Горњем Милановцу П 724/16 од 16.06.2017. године у ставовима првом и трећем изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац Република Србија – Министарство унутрашњих послова да туженој Општини Горњи Милановац и туженом „Securitas Services“ д.о.о. Београд, на име трошкова ревизијског поступка исплати износе од по 33.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу П 724/16 од 16.06.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца Републике Србије - Министарство унутрашњих послова којим је тражила да се обавезу тужени Општина Горњи Милановац и „Securitas Services“ д.о.о. Београд, да јој на име накнаде штете солидарно плате износ од 2.772.035,93 динара, са законском затезном каматом од 25.10.2010. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени АА из ... да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 204.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој Општини Горњи Милановац накнади трошкове парничног поступка у износу од 16.500,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом „Securitas Services“ д.о.о., Београд, накнади трошкове парничног поступка у износу од 561.070,34 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3622/17 од 23.01.2017. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезани тужени Општина Горњи Милановац и „Securitas Services“ д.о.о. Београд да тужиоцу на име накнаде штете солидарно (са првотуженим АА) исплате износ од 2.772.035,93 динара, са законском затезном каматом почев од 25.10.2010. године до исплате. Обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 386.250,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде друготужена Општина Горњи Милановац и трећетужени „Securitas Services“ д.о.о. Београд су благовремено изјавили ревизије због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијену пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), који се у овом поступку примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11), па је оценио да су изјављене ревизије основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању 28.07.2015. године, првотужени АА је наоружан ушао у просторије Пореске управе, власништво друготужене Општине Горњи Милановац, где је у канцеларији директора Пореске управе и у осталих шест канцеларија, просуо бензин по радним столовима и исте запалио упаљачем, а потом крећући се кроз ходник испалио више хитаца из аутоматске пушке и том приликом повредио оштећеног ББ, чиме је извршио кривично дело, тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 3. у вези става 1. КЗ за шта је правноснажном пресудом Вишег суда у Чачку К бр. 127/08 од 22.03.2010. године оглашен кривим и осуђен на казну затвора у трајању од пет година. Оштећени ББ је у два парнична поступка остварио право на накнаде материјалне и нематеријалне штете у односу на Републику Србију, а затим у поступцима извршења наплатио ту штету од Републике Србије са рачуна МУП-а, у укупном износу од 2.772.035,93 динара. Правноснажном пресудом П 1710/12 од 29.05.2015. године, донетом у овом парничном поступку првотужени АА је обавезан да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 2.772.035,93 динара, са законском затезном каматом почев од 25.10.2010. године. Између Општине Горњи Милановац као корисника услуга и „Систем ФТО“ д.о.о. Београд (правног претходника трећетуженог) као даваоца услуга закључен је Уговор о пружању услуга од 25.02.2002. године и Анекс тог уговора од 21.02.2003. године. Општина Горњи Милановац је испунила обавезу из члана 4. наведеног уговора и сачинила Упутство за рад радника службе обезбеђења трећетуженог (радника службе ФТО) који су преузели обавезу чувања свих њених просторија. Ово Упутство је донето у складу са законским прописима и Правилником о раду службе ФТО. Утврђено је да су радници обезбеђења трећетуженог поступали у складу са наведеним Упутством, предвиђеним процедурама и својим овлашћењима, приликом физичко-техничког обезбеђења зграде и уласка АА. Републичка управе јавних прихода- Одељење за утврђење и наплату јавних прихода Горњи Милановац, у време штетног догађаја је користила пословни простор који се налази у згради Општине Горњи Милановац.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је правилно закључио да је за насталу штету искључиво одговоран АА применом члана 154. Став 1. Закона о облигационим односима - ЗОО, а да нема одговорности друготужене Општине Горњи Милановац и трећетуженог „Securitas Services“ д.о.о. Београд, ни по основу кривице, а ни објективне одговорности. С обзиром на то да тужилац није доставио адекватне и конкретне доказе о евентуалним пропустима на страни друготужене и трећетуженог који су у узрочној вези са насталом штетом. Супротно томе, тужени су у току поступка доказали да на њиховој страни не постоји одговорност за конкретну штету и то тужена Општина Горњи Милановац тако што је доказала да је поступала у свему у складу са чланом 4. Уговора о пружању услуга обезбеђења од 22.05.2002. године, а тужени „Securitas Services“ д.о.о. тако што је послове обезбеђења пружао на адекватан начин. Заузео је правилно становиште да се тужилац- држава применом одредбе члана 180. став 3. Закона о облигационим односима - ЗОО, може регресирати за исплаћени износ штете, само од лица које је штету проузроковало и то у конкретном случају од АА чијом је искључивом кривицом настала штета и који је правноснажно осуђен за учињено кривично дело.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев налазећи да су друготужена Општина Горњи Милановац и трећетужени „Securitas Services“ д.о.о. солидарно одговорни за насталу штету (са првотуженим АА),односно да обавеза друготужене произлази из садржине одредбе члана 172. ЗОО у складу са правилима о одговорности за неправилан рад радника којима је поверила вршење послова обезбеђења по закљученом уговору,који су омогућили АА да уђе у службене просторије а да трећетужени одговора сходном применом члана 207.ЗОО, јер су његови радници омогућили наоружаном лицу (првотуженом) да уђе у предметне просторије.

Основано се ревизијама указује на погрешну примену материјалног права у побијеној другостепеној пресуди.

Чланом 180. ЗОО регулисан је посебни случај одговорности државе услед аката насиља и терористичких аката чији су органи по важећим прописима били дужни да спрече такву штету. Одговорност државе по овом правном основу произилази из њене дужности да се стара за сигурност људи и имовине, да обезбеђује јавни ред и мир. Право на накнаду није условљено кривицом државе, већ је реч о постојању објективне одговорности, одговорности која се темељи да необоривој претпоставци о кривици државе, односно њеној обавези да обезбеђује сигурност људи и имовине. Ставом 3. истог члана прописано је да држава има право и обавезу да захтева накнаду исплаћеног износа од лица које је штету проузроковало.

Правилано је заузето становиште првостепеног суда које овај суд у потпуности прихвата, јер је у овом парничном поступку реч о регресу државе која захтева накнаду исплаћених износа обештећења (исплаћених износа накнаде штете у парничним и извршном поступку) оштећеном лицу услед акта насиља из члана 180. став 1. Закона о облигационим односима. Држава у смислу става 3. истог члана има право и обавезу да захтева накнаду исплаћеног износа (односно може се регресирати) од лица које је штету проузроковало, па је у конкретном случају АА зато и обавезан да је накнади. Како друготужена и трећетужени нису проузроковали штету сходно члану 154. став 1. ЗОО они немају обавезу ни да је накнаде у смислу цитиране законске одредбе.

Одлуку у ставу другом изреке, Врховни касациони суд је донео на основу члана 165. став 2. у вези чланова 163. став 2. , 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП имајући у виду да су тужени успели у поступку по ревизији из ког разлога им припада опредељени износ од по 33.000,00 динара, за састав ревизије према АТ.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић